

Sygn. akt III USK 25/22

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania M. P.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.
o wypłatę emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27 lipca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 listopada 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bez obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 24 listopada 2020 r., III AUa [...], zmienił wyrok Sądu Okręgowego w L. z 29 lipca 2020 r., V U [...], i oddalił odwołanie M. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z 20 maja 2020 r. o przyznaniu emerytury i jej zawieszeniu z uwagi na pobieranie emerytury wojskowej.

Odwołujący zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazując na potrzebę wykładni art. 95 i 96 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm., dalej jako „ustawa emerytalna”) oraz art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r.,

poz. 520 ze zm., dalej jako „ustawa zaopatrzeniowa”). Dodatkowo sformułował istotne zagadnienia prawne: 1/ czy w świetle art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej oraz art. 7 ustawy zaopatrzeniowej żołnierzowi zawodowemu przysługuje prawo do otrzymywania emerytury z dwóch różnych systemów?, 2/ czy w świetle tych przepisów w stosunku do emerytów wojskowych, których wypracowane okresy składkowe i nieskładkowe nie miały żadnego wpływu na wysokość emerytury wojskowej, do nich zaś należą wszyscy żołnierze, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz niektórzy żołnierze, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., zachodzi naruszenie art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, która nakazuje jednakowe traktowanie podmiotów prawa w obrębie określonej grupy?; 3/ czy użyte w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej pojęcie „została obliczona na zasadach określonych w art. 15a lub 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zapatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin” oznacza emeryturę, która została przyznana na podstawie wyżej wymienionych przepisów, tzn. nie wystarczające jest obliczenie emerytury na zasadach określonych w tych przepisach, a konieczne jest spełnienie także kryteriów podmiotowych w nich określonych (moment powołania do służby wojskowej)?; 4/ czy możliwa jest taka interpretacja art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy zaopatrzeniowej, która powodowałaby różnicowanie analogicznej sytuacji emerytów w jednej grupie zawodowej bez istotnej przyczyny?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

W razie powołania przesłanki przedsądu jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzeba uzyskania wykładni spornych przepisów prawa, przeto obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występujących w sprawie problemów w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX 1102817). Sformułowanie zagadnień prawnych powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisów, które nie poddają się jednoznacznej wykładni, a ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Równocześnie zadaniem Sądu Najwyższego jako najwyższego organu sądowego Rzeczypospolitej Polskiej nie jest działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym przez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania dla osiągnięcia celu ujednolicenia praktyki stosowania przepisów prawa pozytywnego.

Ponadto zagadnienie prawne wymaga wskazania problemu, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Ponadto twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to

zagadnienie (postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Tymczasem wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej autorka skargi nie sformułowała w sposób prawidłowy żadnej z powołanych wyżej przesłanek. Zagadnienie pobierania zbiegających się świadczeń emerytalnych i rentowych, w tym emerytury nabywanej z powszechnego ubezpieczenia społecznego oraz emerytury wojskowej, jest objęte regulacją art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej, który wprowadza regułę pobierania jednego świadczenia. Z tego wynika, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty uregulowanych w tej ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego, niezależnie od ich ubezpieczeniowego czy też zaopatrzeniowego charakteru, obowiązuje ogólna zasada wypłaty jednego świadczenia. Zagadnienie związane z prawem do pobierania jednego ze zbiegających się świadczeń emerytalno-rentowych zostało również omówione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Warto przy tym zaznaczyć, że w dacie, kiedy zostało złożone odwołanie, judykatura nie była w tym względzie jednolita. Między innymi w wyrokach: z 4 grudnia 2013 r. (II UK 223/13, LEX nr 1394110), z 8 maja 2012 r. (II UK 237/11, OSNP 2013, nr 7-8, poz. 91) oraz z 24 maja 2012 r. (II UK 261/11, LEX nr 1227967) Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko możliwości jednoczesnego pobierania świadczenia wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Natomiast w innych orzeczeniach, szczególnie tych, na jakie powołała się strona odwołująca się w treści skargi kasacyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17), wskazano że o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej. Ostatecznie, rozstrzygając różne poglądy prezentowane w orzecznictwie, Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z 15 grudnia 2021 r. (III UZP 7/21, LEX nr 3274620) wyraził pogląd, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z

tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego.

Wobec niewykazania przez skarżącą istnienia jakiejkolwiek przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bez obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c. ze względów natury społecznej.

[as]